

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
 Advocați 500 Lei pe 1 an
 Magistrați 400 Lei pe 1 an
 Un număr simplu 30 Lei
 Un număr dublu 35 Lei
 Un număr vechi 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
 Telefon 590. Administrația: Strada Iuliu Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.) unde se primesc abonamente și orice cereri de adție. Telefon 630

Director fondator și redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Avocat din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Bulgăraș-Popov Ad. Gr.
Avocat Contencios CFR Cluj

Ceaur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașiu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Bartha Ignat
avocat din Cluj

Bolla Romul
Profesor la Universitatea din Cluj

Docan P. George
Președinte Tribunalul Buzeu

Fillpescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Fillpescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hațieganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurișiu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru, Avocat Oradea-Mare

Marta Alexandru
Prim președintele Curții de Apel Timișoara

Micșa Pompei
Prim președintele Curții de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Primprocuror la Tribunalul Brăila

Petrescu F. Vasile
Președinte de secție la Trib. Sighișoara

Popp Romulus
Prim președintele Curții de Apel Brașov

Porușiu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Ștefcu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-Sibiului

Ștăncescu Ștefan
Prim președintele Curții de Apel Oradea-Mare

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat, Avocat din Cluj

CUPRINSUL

1. Necrolog de „Ardealul Juridic”
2. Profesorul Dimitriu de Prof. Dr. Leon de la Universitatea din Cluj
3. Dreptul de citare directă a vătămatului și ministerului public. Modul de urmărire și judecată a ofițerilor de poliție judiciară, judecătorilor de instrucție și celorlalți magistrați în Ardeal și Bucovina de T. Tănăsescu consilier la Curtea de Apel din Cluj

5. Gradul și stagiul judecătorilor consilieri este de ordine constituțională de Ilie V. Purdila magistrat Trib. Brașov
4. Un magistrat de Dr. Nic. Hubian avocat decanul baroului avocaților din județul Caraș
6. Rezumate de jurisprudențe stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

BANCA CHRISSOVELONI

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CAPITAL
ȘI REZERVE

LEI 350,000.000

SUCURSALA CLUJ

SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devize și Lombard, București,
Banca Ardeleană Casa de Economie Cluj, Chris-
soveloni & Co. Paris, Chrissoveloni & Co. Viena

TELEFON: 379, 62, 427, 980

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIAȚA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei
77,000.000

7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOSÂN.

Efectuază
avantajos
orișice afa-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

Banca Generală a Țării Românești București,

Brăila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea,
Mare, Ploești, Sfântul
Gheorghe, Târgul
Măgurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000.000 // Rezerve Lei 50,000.000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA”

BANCA CENTRALĂ

Secția de
cereale - Secția
de coloniale - Fab-
rică de surrogat de cafea
„Centrala” - Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și devize - Execută tot
felul de operațiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Capital: Lei 50,000.000
Fonduri: Lei 20,000.000

Legături directe cu America!

Banca Ardeleană și Cassa de Economii S. A. R.

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată
în anul
1894

Este cointereseată cu: Banca Chris-
soveloni, București și Banca Comer-
cială Ungară din Pesta, Budapesta.

Sucursale: Arad, Brașov, Oradea,
Sibiu, Târgu-Mureș, Turda.

Industria Sârmei S. A. Cluj

Fabrica:
Câmpia-Turdei

Fabricăm: Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe,
Cue de tot felul, Sârmă arsă, arămită, Sârmă
de oțel, Arcuri de mobile, Sârmă
ghimpată, zincată, Agrafe.

Telefon: 4-40, 3-47 — Adresa telegrafică: „Ferrum” Cluj

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (tar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	700 Lei pe 1 an
•	Advocați	500 Lei pe 1 an
•	Magistrați	400 Lei pe 1 an
•	Un număr simplu	30 Lei
•	Un număr dublu	35 Lei
•	Un număr vechi	40 Lei

Redacția: Str. Cateea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Strada Iuliu Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice cereri de adje. Telefon 630

Din pleiada juriștilor, cari mai înainte de război formau mândria României mici, iar după războiu constituiau răsadul din care se dezvoltă încet dar solid știința dreptului României Mari, ne-a părăsit încă unul, blândul Vasilică Dimitriu, fost pe rând profesor de drept comercial la universitățile din Iași, Cluj și București. Se pare că în ultimul deceniu moartea și-a îndreptat atenția în special asupra celor ce reprezentau crema gândirii în disciplina dreptului român. Care dintre cei ce mai trăesc, va putea înlocui pe un Tanoviceanu, D. Alexandresco, Matei Cantacuzino, Toma Stelian, Corneliu Botez, sau Dimitriu? Deacum nu vom mai întâlni în drum spre Universitate figura părintească și zimbitoare, ce parcă repozenta statuă bună-tății, a bătrânului profesor, în a cărui ochi albaștri se oglindeau melancolia cerului Moldovei și dutoasa resemnare a gingașului suflet, peste care soarta a nins deopotrivă julgii iluziei, ca și cei ai decepției... Ajuns profesor la Iași prin propriile lui eforturi după solide studii pregătite la Paris, a ilustrat catedra prin cursuri ținute cu căldură și entuziasm, fiind unul din cei câțiva meșteri ce dădeau universității din Iași aureola dealtădată. Generații de studenți, cari ocupă astăzi în România Mare active roluri sociale, s'au perindat în fața catedrei sale, unde elocința sprintenă și elegantă infiltra în inimi atâta idealism, odată cu propagarea principiilor fundamentale de drept comercial. Și astăzi încă cei ce l'au ascultat păstrează cu drag și cu nostalgie cursul litografiat, în care cele mai dificile probleme de drept se află explicate atât de lămurit, încât e căutat chiar de cei ce nu l-au avut profesor.

Român înflăcărat, chiar mai înainte de intrarea României în războiu, și-a exprimat dorința profetică de a fi profesor la Cluj; iar după glorioasele evenimente a părăsit Iașul de care îl lega 30 ani de catedră și bară, pentru a veni la Cluj. Aici fiind rector al noii Universități, a întărit bazele acestui institut de cultură, soluționând minunat și cu claritatea inteligenței sale vii, grelele probleme de ordin administrativ și juridic ivite cu ocazia tranzițiilor politice și culturale. Aici la Cluj ca și la Iași a pus același entuziasm și același căldură; iar generațiile de studenți cari i-au urmat cursul, au învățat de la el pe lângă știința dreptului și darul de a se exprima lămurit, sintetic și corect. Generos și delicat cu cei ce l-au cunoscut, a înțins mâna prietenos și cu o stângere părintească fiecăruia i-a hărăzit o vorbă bună și un sfat neprețuit.

„Ardealul Juridic” în special datorește profesorului dispărut o caldă grațitudine, pentru cuvintele de îmbărbătare și concursul efectiv, înviiorând tot timpul eforturile conducătorilor acestei reviste. Eram deprinși ca la începutul fiecărui an să primim la redacție, ca un dar scump a lui Moș Crăciun, articolul-urare a celui dispărut, și în rândurile sale calde vibrând de patriotism și părintești, aflam atâta energie nouă și atâta dor de muncă... Deaceia, cei strânși în jurul acestei reviste, mai mult ca oricari alții din devotații săi, plecându-ne în fața mor-mântului, cu ochii în lacrimile ce oglesc amintirea dutoasă și dragostea pentru cel dispărut, implorăm cerul să primească în pacea sa, pe acel ce n'a făcut decât bine semenilor și țării sale.

„Ardealul Juridic”

Profesorul Dimitriu

În timp ce moartea tuturor anonimilor alcătuiește în deobște un prilej jenant pentru presa cotidiană de a crea ilustrații de caractere, de savanți sau de eroi naționali și în timp ce presa noastră se ocupă în fiecare zi cu buletinul de sănătate al banditului Balan, moartea profesorului V. Dimitriu, a fost înregistrată cu indiferența unui fapt divers.

Vasile Dimitriu care a dăscălit zeci de generații cu o uimitoare bunătate părintească, care a luminat și îndrumat mii de studenți din toate colțurile țării, cu cea mai deplină conștiință a unui profesor creator de școală, merita ceva mai multă preocupare și mai multă dovadă de recunoștință la plecarea lui de veci.

Viața și activitatea lui Vasile Dimitriu este o pildă de virtute. Fost profesor de drept comercial la Universitatea din Iași, unde o viață de om s'a dedicat învățământului superior, unde a făcut școală și unde a creat o serie de elevi străluciți, și-a întrerupt activitatea universitară — pe care o iubia cu patimă — odată cu războiul de întregire națională, când a plecat la Paris, ca să lupte pentru luminarea opiniei publice din occident asupra drepturilor noastre istorice în Ardeal.

A fost fericit să-și trăiască visul împlinit: Ardealul adus în hotarele României întregite.

A părăsit catedra dela Iași și a venit la Cluj să facă apostolat. Zi de zi a muncit pentru educarea științifică a finetului din Ardeal, părăsind tot ce-l lega de Iașul, care l-a iubit și apreciat așa-cum se cuvenea. Vasile Dimitriu era unul din cei mai bogăși oameni din capitala Moldovei, dar a părăsit averea care-l legase în Iași, a lichidat tot și a pierdut aproape tot, statornicindu-se în capitala Ardealului cu convingerea adâncă că face operă națională, punându-și serviciile sale necontestate la ridicarea prestigiului de care avea nevoie o nouă Universitate Românească.

A fost rectorul Universității din Cluj, și era fericit să poată pune umărul său slăbit de boală, pentru ridicarea unui edificiu cultural românesc, pe meleagurile sfințite de sângele a atâtor vieți, pe care el i-a îndemnat de atâtea ori la războiul de întregire națională — Vasile Dimitriu a fost un mare profesor, pentru că era un spirit limpede și metodic și pentru că era un adânc cunoscător al dreptului comercial.

Lecțiunile sale erau dintre cele mai plăcute, profesorul Dimitriu avea darul cuvântului și vorbea frumos; timbrul vocii sale era melodios. Pe lângă toate acestea, avea marea calitate de a însufleși, pentru că el însuși era însuflețit. Iubea dreptul comercial și studenții lui se îndrăgosteau de lecțiile sale.

La moartea lui Toma Stelian, a fost chemat la București. Destinul a făcut ca el să înlocuiască pe acela pe care-l iubise și apreciasse.

Nu a trecut însă mult și Vasile Dimitriu l-a urmat.

La vârsta de 70 ani, după o viață de muncă neobișnuită, moare într-o cameră de hotel, la București, după ce a trecut aproape prin toate universitățile din țară, cu un singur gând: de a face școală. În învățământul superior rămâne un mare gol prin plecarea lui dintre noi și vrednic va trebui să fie acela care va fi chemat să-i ia locul.

Prof. Dr. G. N. Leon

Dreptul de citare directă a vătămăturii și ministerului public. Modul de urmărire și de judecată a ofițerilor de poliție judiciară, judecătorilor de instrucție și celorlalți magistrați — în Ardeal și Bucovina

Aplicațiunea procedurii penale române, a dat naștere și dă, încă zilnic, la diferite discuțiuni de interpretare, inerente, dealfel modului parțial de legiferare.

După cum recunoaște însăși circulara 58715-1925, dată imediat după modificarea legii de organizare judecătorească, de Min. Just. și prin care s'a introdus în Ardeal și Bucovina, o parte din procedura penală română, între cele trei proceduri penale: română, bucovineană și ardeleană, sunt deosebiri esențiale, nu numai în materie de urmărire, dar și de judecată și de execuție. Altoirea uneia din părțile procedurii penale române, pe celelalte două proceduri, fără o precizie, mai detaliată *in legea de altoire*, nu în expunere de motive și circulări, mai mult sau mai puțin explicative, nu produce rezultatul dorit, de cât parțial și acela cu mari sacrificii judiciare, adică după multe schimbări jurisprudențiale pe spinarea liti-ganților:

Două din chestiunile controversate le voi examina în acest articol și anume: dreptul de citare directă a părții civile și modul de urmărire a ofițerilor de poliție judiciară, a judecătorilor de instrucție și a celorlalți magistrați. Înainte de intra în examenul acestor chestiuni, voi reproduce textele din legea de organizare judecătorească, care au introdus procedura penală română în Ardeal și Bucovina și anume art. 314 și 315, întrucât avându-le mereu înainte, se fixează mai just și mai bine înțelesul lor. Am văzut, într'adevăr hotărâri redactate, în care se făcea trimitere la aceste texte, ba, se făcea chiar citațiune din ele, din care reșea că redactorul hotărârii scria „din memorie”, căci uitase textul.

Art. 314. „Dela 1 Septembrie 1925, membrii ministerului public și judecătorii de instrucție de pe lângă tribunalele din circumscripțiile curților de apel din Brașov, Cernăuți, Cluj, Oradea-Mare, Timișoara și Tg.-Mureș vor avea și atribuțiuni de ofițeri de poliție judiciară.

Camerile de acuzare care funcționează pe lângă tribunalele din circumscripțiile curților arătate mai sus, se desființează pe aceiași dată.”

Art. 315. „Dispozițiunile codului român de procedură penală, relative la poliția judi-

ciară, atribuțiunile ministerului public, a judecătorilor de instrucție, a tribunalelor corecționale, ca instanțe de confirmare sau infirmare a mandatelor de arestare, precum și acele referitoare la atribuțiunile Camerii de punere sub acuzare și a funcționării ei pe lângă Curțile de apel, se extind pe ziua de 1 Septembrie 1925, pe întreg teritoriul țării."

Data fiind enumerarea principiilor din procedura penală extinsă, pe care o conține art. 315 din legea de org. jud., oricine poate fi dispus să afirme că art. 314 din aceeași lege este de prisos. Această afirmațiune o subscriu, însă, numai pentru partea a II-a a art. 314. Căci, de vreme ce s'a extins funcționarea Camerii de acuzare pe lângă Curțile de apel, implicit este abrogată funcționarea Camerii la tribunale, căci este o situațiune contrară, inadmisibilă conform art. 320 al. II din l. de org. jud. În ceia ce privește partea I a art. 314 din l. de org. jud., e un *act de prudență*, pentru care legiuitorul trebuie felicitat. Într'adevăr, deși conform art. 14 proc. pen. română, procurorii și judecătorii de instrucție exercită poliția judiciară, adică: sunt ofițerii de poliție judiciară și în această calitate au dreptul să cerceteze și să constate infracțiunile la legea penală totuși, dacă un novice își aruncă ochii pe articolele 44, 45 și 61 al. I din aceeași procedură, nu poate conchide la altceva decât că: procurorul nu poate constata infracțiunile, decât, în caz de flagrant delict, iar pentru celelalte cazuri, trebuie să se adreseze judeului instructor. Acei care cunosc jurisprudența și doctrina română știu că procurorul nu poate face *acte de instrucție* de cât în caz de flagrant delict, dar că în toate celelalte cazuri poate *cerceta și constata*, ca oricare ofițer de poliție judiciară, iar procesele verbale dresate servesc de probă, conform cu principiile procedurale. Pentru a preîntâmpina interpretările celor nefamiliarizați cu jurisprudența procedurală penală română, legiuitorul a inserat al. I în art. 314 din l. de org. judec. în care se declară ferm că procurorii și judecătorii de instrucție „*vor avea și atribuțiune de poliție judiciară*“, atribuțiuni pe care expunerea de motive le explică în sensul că procurorul are „*dreptul de a interveni și de a face personal cercetări și constatări*“ în toate cazurile.¹

Față cu legiferarea și introducerea în Ardeal a acestui nou principiu, este de la sine înțeles, că dispozițiunea din art. și al. legii maghiare XXXIII/1871 care declară că „*procurorul poate primi denunțări, însă nu poate asculta martori și nu poate efectua nici alte acte de cercetare*“ este abrogată:

După această derogare, voiu trece la examinarea celor două chestiuni anunțate:

Prima chestiune. Dreptul de citare directă a părții civile, înaintea instanței de judecată:

După principiile procedurii penale române, principii conținute în art. 61 al. II. din această lege, partea vătămată are dreptul să se adreseze, în materie corecțională, deadreptul la tribunal. Acest drept de a se adresa instanței de judecată, adică de a deschide acțiune publică directă, fără o prealabilă cercetare, se numește, dreptul de citare directă la instanță de judecată. Un asemenea drept care în Vechiul Regat este acordat și față de judecătorii de ocol, prin art. 63 din l. jud. de ocoale, este prevăzut și de procedura penală maghiară, în art. 41 și 525 din lege. Făcându-se unificarea, în materie de urmărire prin introducerea părții respective din procedura penală română, s'a pus întrebarea: dacă dreptul părții vătămate a rămas același prevăzut de procedura locală, sau urmează a fi apreciat conform cu noua procedură, adică cu procedura română. Este evident că dacă se citește textul art. 315 din l. de org. judec. se observă imediat, că acest text nu pomește sub nici o formă de partea vătămată, și deci interpretându-se — judaic — textul se va conchide că drepturile părții vătămate trebuiesc apreciate conform cu principiile procedurii penale locale. Facă-se o comparație însă, între normele indicate de procedura penală maghiară referitoare la drepturile părții civile, față de Ministerul public, judecătorul de instrucție și instanța de judecată și se vede că dacă se mențin dispozițiunile din procedura locală, se atinge și se înlătură întreg sistemul procedurii române. Pentru a nu ajunge la un adevărat haos, s'a răspuns că deși art. 315 din l. de org. judec. nu se referă la partea vătămată, totuși dispozițiunile din procedura penală română sunt singure aplicabile, față de acest litigant cu restricțiunea, însă, că numai în ceia ce privește urmărirea și instrucția, nu și institutele de judecată, deoarece nu s'a extins în Ardeal și Bucovina de cât par-

¹ Vezi: Micul Parchet de T. Tanasescu, unde în „Introducere“, explic interpretarea art. 31 din proc. pen. referitoare la dreptul procurorului de a instrumenta în caz de flagrant delict.

tea din procedura penală română referitoare la urmărirea, instrucție, lamera de acuzare și confirmarea mandatelor. Consecvente cu această întreprindere, unele instanțe au decis că art. 61 al. 2 din pr. pen. rom. este inaplicabil, iar altele că este aplicabil numai față de crimele care au corelativ un delict în codul penal român.

Lăsând la parte — deocamdată — chestiunea delict-crimă, voi observa că raționamentul instanțelor, cari exclud aplicabilitatea art. 61 al. 2 pr. p. nu este juridic pentru că nu e complet.

Este un principiu constant în drept, pentru că este foarte simplu — la mintea omului, cum zice Românul — și anume că legile sunt făcute pentru a fi aplicate. De aici consecință că judecătorii, care zilnic sunt chemați și se pregătesc în interpretarea și aplicarea legilor, trebuie să le aplice în vederea scopului pentru care au fost alcătuite, căutând să dea întreaga satisfacție societății, ale cărei nevoi le protejesc. Acest principiu, nu admite interpretarea judaică, ci aceia care se bazează deopotrivă și pe litera legii dar și pe rațiunea ei, scopul ei, căci *ratio legis est anima legis*.

Venind acum la textul art. 315 din L. de org. jud. coroborat cu expunerea de motive a acestui text, vedem că legiuitorul a ținut să unifice — în prim loc, ceia ce ne interesează aici — procedura de urmărirea adică: modul de investire și de cercetare a poliției judiciare, judelei instructor și camerei de acuzare și modul de investire a instanțelor de judecată. Dreptul de a urmări, adică de a cerceta și dresa acte, și dreptul de a investi instanța de judecată sunt indisolubil legate; numai într'un singur caz sunt izolate: față de partea civilă, care are numai dreptul de a investi instanța de judecată, nu și de a face cercetări. Fiind strâns legate, urmează că dreptul și moral de a investi instanța de judecată, aparține urmării penale iar nu judecării.

Așa fiind, dacă a urmări nu înseamnă a judeca, ci numai a exercita acțiunea publică, investind instanța de judecată, care după aceea procedează la formalitățile de judecare; iar pentru partea civilă a urmări înseamnă numai a investi instanța de judecată și a exercita acțiunea publică înaintea instanței, în urma refuzului parchetului — ceia ce aici nu ne interesează — urmează că dreptul părții civile de a investi direct tribunalul, intrând în sistemul de urmărirea prevăzută de procedura penală, implicit

este extins în Ardeal și Bucovina, împreună cu modul de investire a celorlalte autorități de urmărirea. La aceasta, se va răspunde, de sigur: da! e adevărat că s'au extins modurile de investire prevăzute de proc. pen. rom. dar, numai acele indicate în cartea I și cartea II, titlul II, capitolul I.

La acest răspuns voiu remarca: atunci de ce, oare, nu se respinge și *rechizitorul introductiv*, adică citarea directă a Parchetului, la instanța de judecată, căci nu e prevăzută în zisele cărți și capitole ale procedurii penale române. Ci e cuprins în art. 178 din pr. pen. care are următorul conținut. *Tribunalul, în materie corecțională va intra în cercetarea delictelor, sau în urma trimiterii ce i se va fi făcut conform art. 131 și 158, sau prin de a dreptul cerere din partea celui vătămat; iar în delict silvice, din partea administrațiunii și în toate cazurile, din partea ministerului public.*

E știut lucru că *rechizitorul introductiv* de instanță nu e un act solemn, și poate fi adresat instanței de judecată pe baza unei simple reclamațiuni a părții civile, fără să fi premers o altă cercetare. În practică, însă, ministerul public, efectuează întâi, fie personal, fie prin alt ofițer de poliție judiciară cercetările convenite, și apoi, când s'a convins de adevărul reclamațiunii, s'a descoperit inculpatul și au reeșit dovezi de culpabilitate, se deschide acțiune publică. Acesta este modul comun de a investi tribunalul, instrucția fiind rezervată cauzelor complicate și crimelor care trebuiesc trecute prin filiera Camerei de acuzare. Dacă *rechizitorul introductiv*, adică citarea directă a ministerului public la instanța de judecată nu se admite, atunci toate cauzele trebuie să treacă prin instrucție. Aceasta să fi fost intenția legiuitorului? Dar, ar fi măcar posibil? Pe lângă fiecare tribunal ar trebui 3-4 cabinete de instrucție. Și totuși am văzut hotărâri de ale tribunalelor, — investite cu *rechizitor introductiv*, — prin care se scoate cauze de pe rol, restituindu-se parchetului pentru a ordona instrucția? *Rechizitorul introductiv* la instanța de judecată este extins în Ardeal și Bucovina prin însăși art. 315 din L. de org. judec. Căci acest text extinde: „*Dispozițiunile codului român de procedură penală relative la... atribuțiunile ministerului public*“. Ori, aceste atribuțiuni, nu sunt mărginite în cartea I din proc. pen. ci acolo, și anume în cap. III sunt expuse atribuțiunile generale ale ministerului public, iar *celelalte*

atribuțiuni urmează a fi cautate în tot codul de proc. penală și acele care se găsesc și sunt în legătură directă numai cu dreptul de urmărire, fără să atingă judecata, implicit sunt extinse în Ardeal și Bucovina.

În atribuțiunile de urmărire ale ministerului public intrând și dreptul de citare directă, adică investirea instanței de judecată cu rechizitor introductiv, conform art. 178 din proc. pen. rom. urmează că și acest drept este extins în Ardeal. E adevărat că expunerea de motive, lămurind ce anume părți din proc. pen. — corelative art. 315 din l. de org. judec. — sunt extinse în Ardeal, nu pomeneste și de art. 178 proc. pen. E obligatorie expunerea de motive? O expunere de motive nu este de cât o lămurire a textului de lege, pentru care este întocmită și în care se oglindește intențiunea propunătorului legii. Ea poate fi luată în considerare în totul, sau parțial, după cum exprimă mai clar și mai just ideia, sau o trunchiază: În cazul de față expunerea de motive este insuficientă — și deci nu poate servi de „dreptar” legii. Numai circulara ministerului de justiție 58715/025 — care nici nu întrevide măcar discuțiunea arătată — spune că „pentru delictele, care nu întrunesc condițiunile de mai sus — adică, adaug eu, nu este vorba de arest preventiv, sau de micul parchet, și nici cauza nu e complicată — procurorii pot sesiza direct instanțele de judecată, după competența lor, cu rechizitor introductiv”. După această nouă derogare, în care am căutat să lămuresc dreptul de citare directă a ministerului public, în Ardeal și Bucovina, mă voiu reînțoarce la partea civilă.

Argumentele aduse și anume că dreptul de a cita direct, adică a investi direct instanța de judecată, ar aparține și părții civile și că aceasta îl poate exercita în Ardeal și Bucovina, conform cu noua procedură, întrucât acest drept intră în dreptul de urmărire, modalitatea de urmărire, ce sunt extinse în Ardeal, par a nu convinge suficient, căci li se spune principiul situațiunii celei mai favorabile inculpatului, anume: că întrucât legea nu declară textual că s'a extins și dreptul părții vătămate de a cita direct pe inculpat la instanța de judecată, acest drept nu poate fi exercitat în Ardeal și Bucovina, întrucât ar înrăutăți situația inculpatului, care s'ar vedea adus la instanța de judecată fără o prealabilă excetare.

Cu alte cuvinte norma de favorizare a inculpatului trebuie să prevaleze principiului, că dreptul de a investi instanța de judecată, este însuși dreptul de urmărire și că acest drept în toată sfera lui de aplicațiune, este extins prin art. 315 din l. de org. judec. întrucât nu atinge normele însăși de judecată. Dar nu trebuie să se uite că dreptul de citare directă i s'a acordat vătămatului, ca un accesoriu și o contrabalanțare a drepturilor ministerului public și în interesul societății însăși, care trebuie să caute posibilitățile de descoperire a infracțiunilor și înfractorilor, iar nu mijloacele de acoperire. Nu trebuie să se uite că acest drept este cunoscut și s'a aplicat parțial, anterior, în nouile ținuturi, și că, în rezumat, dacă legiuitorul a introdus un nou sistem de urmărire, acest sistem trebuie aplicat în integralitatea lui, pentru a produce roadele necesare. Astăzi, când societatea e copleșită de fars ori, de toate categoriile sociale și de toate, nuanțele a mai răpi și vătămatului dreptul de citare directă, adică a îngrădi însuși dreptul de urmărire, înseamnă a lăsa societatea expusă prăbușirii, pe motivul că o lege n'a fost redactată... după toate regulile. Concluzia la care ajung, în ceia ce privește dreptul de citare directă a părții vătămate' mai este întărită, de două fapte pe care nu le-am enunțat încă și anume: întâi, însăși expunerea de motive, declarând extinsă Cartea I. Cap. V., sub care se cuprinde și art. 61 al 2 proc. pen., — fără a face nici o restricțiune, urmează că și intențiunea propunătorului legii, a fost ca și acest text să fie extins; în al doilea loc, circulara Nr. 58715/1925, care lămurește mai mult principiile proc. penale română extinse în Ardeal și Bucovina, după ce face o comparație între dreptul și modalitățile urmăririi, prevăzute de diferitele proceduri penale existente în țara românească, declară, următoarele, referitor la partea civilă: „Prin introducerea art. 61 din legea de procedură penală, rămâne necontestat că părțile lezate din acele părți ale țării, dobândesc dreptul de reclamațiune directă”...

Odată demonstrat că și în Ardeal și Bucovina partea vătămată are dreptul de citare directă a inculpatului la tribunal, conform art. 61 al proc. pen. rom. rămâne să mai precizez înțelesul cuvintelor „în materiile corecționale” din zisul text.

T. Tanăsescu,
(Va urma) Cons. Curtea de Apel Cluj

Un magistrat

Prin o dispoziție a autorităților administrative judecătorești d. Octavian I. Tănăsescu, președinte de secție la tribunalul Caraș, a fost mutat în aceeași calitate la tribunalul Tutova.

Plecarea d-sale este o mare pierdere atât pentru cei strânsi în jurul reviste, „Carasul Juridic“ cât și pentru tribunalul nostru, pentru cercurile juriștilor și chiar pentru județ.

D-sa este inițiatorul, organizatorul și conducătorul de fapt al revistei „Carasul Juridic“, căci la inițiativă d-sale s'a înființat aceasta revistă, D-sa a adunat materialul de publicat număr cu număr, a scris, a aranjat materia, a corectat și a supravegheat chiar și expedierea acestei reviste.

În ce privește pierderea, ce încearcă tribunalul, e destul se menționăm că d-sa este întâiul președinte, care a înființat și organizat acest tribunal.

Ca să punem în lumină serviciile și priceperea d-sale pentru cauza justiției trebuie să menționăm, că d-sa face parte din magistratura veche din 'nainte de războiu din Vechiul-Regat, adică face parte din corpul select al magistraților din Regat și aceasta calitate a sa dovedit-o cu prisosință, ca organizator, ca jurist ca om de inițiativă și de muncă.

Venit la noi în Banat, în anul 1920, ca judecător la tribunalul Lugoj, în același an a avut sarcina să înființeze, la noi, în Oravița comisia județeană pentru arendarea forțată, și din jumătatea lunii Octombrie și până la finea anului 1920, d-sa a reușit să dea în arendă forțată teritoriul din circa 100 de comune, adică a teritoriilor societății U. D. R. achitându-se cu conștiință de așa de grea și mai ales delicată misiune, unde interesele proprietății erau reprezentate prin societatea U. D. R. dar d-sa a știut să se achite în așa mod, că a satisfăcut pretențiile tuturora.

Rechemat în tribunalul Lugoj, în anul 1921, a primit președinția senatului penal, pe care timp de un an l'a condus cu deosebită pricepere, fapt și dând deplina dovadă de o pregătire fundamentală a profesiunii sale de bun magistrat.

În anul următor până la finea anului 1925 a funcționat, după cererea sa, la senatul civil al aceluși tribunal, unde din nou a dat dovadă și pe trenul dreptului civil de o vastă cunoștință și mare pricepere, atât principiilor de drept, cât și ca putere de intuiție, îndoctinându-se de legislația locală și adoptându-se felului nostru de a privi și judeca cauzele.

Pentru aceasta activitate laborioasă a d-sale a și fost propus pentru înaintare de dl. primpreședinte al tribunalului Lugoj de 3 ori, iar în anul 1923 venind legea de organizare a Ministrului Mărzescu, atât în anul 1924 cât și 1925, a fost propus de plenul Curții

de Apel din Timișoara la înaintare pentru gradul de președinte de tribunal.

În anul 1926 odată cu înființarea tribunalului Oravița d-sa a fost numit ca întâiul președinte al acestui tribunal.

Aceasta numire a fost așa de bine meritată, încât la numirea sa întregul corp al magistraților din Lugoj, în frunte cu dl. prim-președinte al tribunalului Lugoj, l'a felicitat în mod ceremonios și solemn în cabinetul său de lucru; de asemeni și de consiliul Baroului Advocaților din Lugoj, în frunte cu dl. decan, dr. Gheorghe Dobrin, iar la plecare i-sa oferit un banchet de 64 tacâmuri în marea sală a hotelului Dacia, participând magistrații, avocații, funcționarii judecătorești și șefii autorităților administrative, în persoana subprefektului județului, primarul orașului și prefectului de poliție.

Venind în Oravița ca președinte, aici d-sa a avut ocazia să-și manifeste deplina sa capacitate ca jurist, om de inițiativă de muncă, și mai ales de organizator.

Știut este de toți situația critică a tuturor autorităților publice de a se instala și funcționa într'o localitate mică ca Oravița, creată peste noapte de capitală de județ.

Fără local, cu tribunalul adăpostit prin toleranță, în 5 camere, din vechiul și dărămatul edificiu al judecătoriei locale atunci, când după trecere de 8 luni de zile a epuizat toate demersurile legale și s'a văzut sortit, ca să rămână mai departe în 5 camere și anume: o cameră pentru toți judecătorii tribunalului, o cameră pentru judecătorul de instrucție, o cameră pentru parchet, o cameră pentru portărei și o cameră pentru registratură arhivă și grefa tribunalului, iar ca sală de ședință să se folosească pe rând sala judecătoriei, care judeca dimineața, iar tribunalul după masă, atunci d-sa din propria inițiativă și fără fondurile necesare, a pornit la instalarea tribunalului.

Cu un prin fond de 200.000 lei al prefecturii județului a reparat localul închisorii modificându-l în așa fel, că judecătorii a putut funcționa în etaj, iar închisoarea la parter.

Cine nu știe în ce ruină a fost localul închisorii, nu-și poate face nimeni idee văzându-l acum ulterilor.

În luna Octombrie 1926 evacuând judecătorii în localul închisorii, d-sa devenit stăpân pe fostul local al judecătoriei începe operațiile radicale de transformarea localului. Spargeră de ziduri, creare de săli, ferestre, uși, schimbarea pardoselii, zugrăvirea interioară, introducerea de apă, lumină electrică, closefte, dotarea cu mobilier; a transformat acest edificiu într'unu din cele mai elegante, mai confortabile și mai curate tribunale ale țării și toate acestea fără fonduri înainte aprobate și tot pe datorii, vecinic fiind în alergare când la primărie, când la societatea U. D. R. când

la Timișoara la Curtea de Apel, când la Baroul advocaților, cerând ajutoare bănești.

În două rânduri prefectura și odată Curtea de Apel din Timișoara l-au făcut atent, că nu i va mai plăti comenzile fără prealabila aprobare și totuși d-sa a persistat și numai așa a izbutit să avem ceea ce este azi tribunalul din Oravița.

Dar în afară de acest merit de a dota tribunalul cu local, d-sa are meritul de a fi organizat serviciile cu personal de grefă dela fostele sedrii orfanele și de a procura material de cancelarie.

În ce privește munca trebuie menționat că a fost cel dintâi la muncă, căci în anul 1926 cât și 1927, după statistica oficială a tribunalului, să constată, că d-sa a redactat personal câte o treime din sentințele tribunalului, din fiecare an; din care 80% de natură civilă, muncă care a fost nu numai cantitativă, dar și calitativă, căci la finea anului 1927 plenul Curții de Apel din Timișoara l'a propus pentru gradul de prim-președinte, recte pentru gradul de consilier de curte de apel.

Dar meritul d-sale este și înființarea baroului advocaților din Oravița. Se știe, că cea mai mare parte din advocații noștri ai acestui barou încă ezitau să păsească la întemeierea baroului în credința, că județul să va desființa după credințele politice ale unui partid, cărui îi aparțineau.

D-sa a luat inițiativa de a convoca pe advocații din Oravița, care la propunerea și stăruințele d-sale, a primit să adere: apoi d-sa însoțit de subsemnatul a mers și convocat pe advocații dela judecătoria Bocșa-Montană și Reșița, la sediul judecătoriei din Bocșa-Montană și apoi mers la Bozovici, unde a convocat pe advocații locali și care au consimțit zicând că „prezența d-voastră dl. președinte ne obligă“.

În afară de activitatea sa judecătorească dl. Octavian I. Tănăsescu are mari merite și în activitatea sa extrajudiciară.

Încă de când era judecător la Lugoj, d-sa a participat la înființarea școlii de comerț curs de 1 an, pe care în anul următor a transformat-o în școala comercială de comerț, după sistemul din Vechiul Regat, unde a predat cu ceilalți profesori cursurile timp de 3 ani în mod gratuit, până când a fost luat în bugetul Statului.

D-sa a luat parte activă ca membru fondator al cooperativei de consum „Lugojana“ și ca membru inițiator și fondator al băncii populare „Timișul“ din Lugoj, a luat inițiativă și a fondat cu ajutorul a 40 de intelectuali din Lugoj, „Gazeta Lugojului“, foaie de cultură-națională, pe care a condus-o în tot timpul apariției ei în mod strălucit.

După veuirea d-sale ca președintele tribunalului Oravița a luat inițiativa înființării asociațiunii cul-

turale pentru cultura poporului român din județul Caraș, asociație, care a și dobândit personalitatea juridică, a luat inițiativa și a și înființat băncile populare din Oravița, Maidan, Agadici, Răcășdia, Ciclova-montană și Ciclova-română.

A luat inițiativa și a înființat școală elementară de comerț din Oravița, care a și luat ființă în toamna anului 1927 obligându-se cu toți profesorii, a preda cursurile gratuit până ce va fi preluată de Stat care sa și întâmplat în cursul anului 1928.

A participat la reînvierea reuniunii de cântări din Oravița, unde personal d-sa cu soția d-sale și cu magistrații tribunalului au participat efectiv la corul acestei reuniuni.

Iată de ce regretăm că un jurist de seamă, un organizator de frunte și un om de inimă a trebuit să, părăsească Banatul nostru după o activitate meritorie de opt ani.

Dr. Nicolae Hubian,

advocat decanul baroului advocaților
din județul Caraș și deputat.

(Vezi „Carasul Juridic“ Anul I. No. 6 din Aug. 1928.)

Gradul și stagiul judecătorilor consilieri este de ordine constituțională

În Ardealul Juridic Nr. 12 din 15 Iulie 1928 am demonstrat că, în conformitate cu legea de organizare judecătorească unificată, „titlurile“ — ce nu e totuna cu titlu cum este înțeles și aplicat în anuarele magistraturei — dobândite conform legilor ardeleni constituie drepturi câștigate și că prin acest cuvânt urmează a se înțelege atât titlu-stricto sensu-rangul sau gradul, cât și stagiul, cum rezultă din înțelesul gramatical și juridic al art. 149 ca și din expunerea de motive și discuția parlamentară asupra legii în general și în special asupra art. 149 și 317 al ul. din legea Mârzescu.

Concluzia era rugaminta adresată D-lui Ministru al Justiției ca să se recunoască judecătorilor-consilieri, pe cari îi vizează textul, pentru prestigiul lor și autoritatea ce reprezintă, drepturile câștigate astfel cum au fost în intenția legiuitorului și să fie trecuți în anuarele magistraturei cu rangul ce le recunoaște legea și stagiul ce au dobândit.

Prin cuvintele „prestigiul autorității ce reprezintă“ am făcut aluzie la dreptul acestor magistrați de a prezida pe cei, care au dobândit același grad după unificare, căci ar fi cu adevărat contrar interesului general pentru o bună administrația justiției, dacă s'ar lăsa posibilitatea de a se discuta nulitatea hotărârilor date în aceste împrejurări, pentru rea constituire a Tribunalului, un dublu principiu de ordine publică: și ca chestiune de organizare judecătorească și ca una constituțională cum vom arăta imediat.

Sunt Tribunale unde o astfel de constituire este suspendată, tocmai pentru a evita situațiuni și consecințe ca cele la care am făcut aluziune, dar oare această suspendare poate dura la infinit?

Gradul de consilier pe loc regulamentat de legea

unificată și cea a judecătorilor de ocoale, nu este indentic cu cel de consilier efectiv, cum era după legile ardelen. Cu el nu se poate concura la alte grade superioare în erarchia judecătorească de cât la atât cât poate concura gradul de judecător și Președinte de Tribunal. El deci constituie în ultimă analiză din acest punct de vedere o simplă avansare în titlu și salar, deși legea întrebuințează înpropriu termenul grad.

Se poate crede oare că legiuitorul să nu respecte din stagiul acestui grad avut după legele ardelen nici atât la cât este redus după legile române? Atunci ce-i mai ramane din drepturile câștigate?

Vom cita și câteva jurisprudențe, cari deși nu rezolvă cesțiunea în mod direct o discută totuși incidental:

Curtea de Apel secția III Cluj prin sentința Nr. C. 2509/5—1927 publicată în „Curentul Juridic. Nr. 4 din 20 Aprilie 1928, pare că contesta însuși titlu stricto sensu — nu numai gradul, dacă am înțeles bine — cel puțin acesta expres recunoscut de art. 149, când prin motivare zice: „Cât despre titlu sub vechea legislație maghiară prin decretul de numire și avansare, odată cu indicarea clasei se stabila și titlu ce se conferea, lucru ce nu s'a mai urmat dela unire încoace urmărindu-se prin aceasta numai acordarea unui salar mai mare.“

Cu tot respectul ce-l păstrăm înaltei instanțe judiciare, credem că atunci când trebuie să interpretăm un text de lege ne orientăm după izvoarele ei — expunere de motive, discuțiunile parlamentare, raportul comitetului delegaților etc. — iar nu după actele puterii executive. Urmând astfel, înseamnă să se interpreteze legea cu însuși actul administrativ atacat în contencios.

În speță dacă art. 149. al. 1. nu e destul de clar, ar fi urmat să se cerceteze ce drepturi conferă unui magistrat numirea sa într'o clasă superioară și dacă e necesar sau nu după lege să se alătore în decretul de avansare și denumirea de titlu, rang, sau grad.

În tot cazul Curtea de Apel de mai sus face deosebire între drepturile câștigate înainte și după unire, distincțiune care, dacă era posibilă în proiectul guvernului, numai este posibilă în redeclarea lui definitivă, căci, cum am arătat în art. precedent, cuvintele care ar fi menținut această distincțiune au fost suprimate la cameră prin amendamentul propus de D-l Ioan T. Florescu, fost ministru, semnat și de raportorul comitetului delegaților de acord cu guvernul.

Mai categoric se pronunță Inalta Curte de Casație S. II. prin decizia Nr. 76 din 27 Ianuarie 1928 publicată în Jurisprudența Generală Nr. 15 din 26 Aprilie 1928 sub Nr. 700, prin care declară echivalent gradul de președinte al Tribunalului Ilfov, care are rang necontestat de consilier, cu acel de consilier dobândit pe loc la Tribunalele din Ardeal conform legilor locale, aplicând al. 2. din art. 149 a carei text nu distinge, fără nici o deosebire, atât la înaintările făcute după legiile române, cât și la cele făcute anterior după legile maghiare.

Cesțiunea ce discutăm este importantă nu numai prin principiul în sine al drepturilor câștigate, desigur

un important principiu juridic, dar și prin faptul că aceste drepturi fiind garantate de Constituție, interpretarea nu poate fi forțată nici măcar printr'o lege ordinară, căci aceasta ar risca să fie declarată neconstituțională.

În adevăr înamovibilitatea câștigată conf. leg. de organizare este de ordine constituțională conf. art. 104 din constituție.

Ori toți magistrații care au gradul de consilier de Curte pe loc la Tribunale sau Judecătorii or efectiv la Curte au dobândit înamovibilitatea prin art. 146, 147 și 148 din lege de org. Jud.

Doctrina și Jurisprudența sunt unanime în a recunoaște ca prin înamovibilitate se garantează nu numai locul dar și salariul precum și titlurile, recte rangul sau gradul erarhic și stagiul care e un atribut al acestuia.

Prin urmare atât gradul cât și stagiul judecătorilor consilieri sunt de ordine constituțională ca și salarizarea lor prevăzută în legea de org. jud. și deci o lege care le-ar atinge ar putea fi declarate neconstituțională conform art. 103 al. 1. din Constituție.

Cum se explică atunci interpretarea defavorabilă făcută pentru cei care au dobândit aceste drepturi al acestui important principiu juridic garantat de Constituție?

În proiectul defunctului Mărzescu era înscris principiul respectării drepturilor câștigate numai pentru Consilierii avansați înainte de unire prevăzuți în art. 142 al. a. din proiect și 148 al. a. din lege.

În desbaterile parlamentare dânsul motivează această dispozițiune cu faptul că după unire s'au făcut prea multe avansări pe loc.

În cele de urmă însă a acceptat amendamentul propus pentru suprimarea acestei distincțiuni, cum am arătat deja, astfel că legea definitivă s'a votat în sensul amendamentului, iar Ministrul numai face decât să se ridice: „cu hotărâre împotriva propunerii de a se acorda acestora posibilitatea de a concura cu titlurile dobândite la întrarea efectivă în Curțile de Apel și Curtea de Casație“. (Legea org. jud. od. of. Pag. 157.)

Adevărul este ca după unire s'a făcut mai multe avansări pe loc de cât permite art. 28 din legea XVII 1891, dispoziție luată de sigur în scopul de a nu împovora peste măsură bugetul.

Dar după unire pe de o parte nemai întocminduse un timp bugete, această restricțiune nu se mai putea aplica, iar pe de altă descomplexarea locurilor prin refuzarea depunerii jurământului de foștii magistrați maghiari punea staruitor cesțiunea complexării lor cu avocați ardeleni și magistrați din vechiul regat și Basarabia.

Ori aceștia nu puteau fi atrași de cât prin avantajii pe care le permiteau legile ardelen.

Ceva mai mult încă: Vechi magistrați români din Ardeal nu fuseseră prea mult onorați cu avansările sub regimul maghiar exceptând foarte rare cazuri ca încontestabile valori, astfel că își reclamau și ei locul în Justiția Țării românești conform vechimei ce aveau.

Dacă s'au făcut deci după unire mai multe avan-

sări de cât era normal, faptul se aplica prin aceea ca interesele generale ale țării o cereau. De altfel asemenea avansări peste normal în oarecare măsură s'au făcut și în Regat.

Poate să se fi făcut asemenea unele din ele și din motive străine serviciului și interesului general, mai ales că dispozițiuni similare nu existau în legile de organizare aplicabile în celelalte provincii, dar asemenea cazuri sunt excepționale și ori cum pe cei care se pretează la asemenea mijloace nu-i ar fi putut atinge, căci dânsii ar fi putut descoperi ori când căile de a li se repăra nedreptatea ce li s'ar fi făcut prin nerespectarea drepturilor câștigate.

Iată motivele pentru care defunctul Mârzescu a fost determinat să nu mai stăruie asupra distincțiunii ce proiectase.

Poate că discuțiunea urmată în jurul acestei proiectate distincțiuni să fi influențat asupra interpretării ce s'a dat textului art. 149 al. 1., cu atât mai ușor cu cât autorul legii nu a avut fericirea a prezida activ la aplicarea ei, interpretare însă nepriținută pe nici un temei juridic.

Dar se mai explică această interpretare neconstituțională și prin cauze sufletești: Indiferența celor interesați și lipsa de solidaritate colegială.

În ajunul unificării au apărut diferite publicațiuni prin care se stăruia a nu se acorda magistraților avansați după legea din Ardeal același drepturi cu a celor avansați după legile române, pentru că avansarea celor întâi s'ar fi făcut fără avizul Consiliului superior și de sigur că aceasta propagandă s'a urmat și pe căi particulare.

Cunosc una din cauzele care a determinat: E faptul posibilității ca cei din vechiul regat transferați în Justiția din Ardeal să treacă înaintea celor rămași acolo prin condițiunile relativ mai ușoare de avansare și existența înaintărilor pe loc în aceleași condițiuni ca cele efective, iar nu ca în regat unde acestea se puteau face numai cu un stagiul mai îndelungat și numai pentru o parte de magistrați.

Dar oare faptul de a părăsi situația din regat, cu inamovibilitatea de aici și a trece în Ardeal spre a aplica legi necunoscute — „hausul“ legilor din Ardeal cum zice raportul unui inspector Judecătoresc — adeseori la oameni de altă limbă, în primele timpuri cu foarte puține traduceri în limba română reclamând o muncă mare și mai încordată, nu merită nici o recompensă?

Toate acestea nu pot constitui o notă bună calificativă care să justifice avansarea lor?

Era caracteristică o asemenea propagandă prin lipsa de obiectivitate, căci cu excepția unor rari publicațiuni, nu se învoacă același motiv care există la numirile făcute pe timpul ei, imediat după război, pentru dobândirea inamovibilității fără examen de capacitate și fără aviz. Cu atât mai mult și mai temenic pentru aceștia cu cât legea de organizare română nu suprimase, ci numai suspendase examenul de capacitate, deci nu putea fi vorba propriu zis de drepturi câștigate. Iar stagiul prin care se înlocuia examenul de capacitate avusese loc în timpuri lipsite de un control serios, înlezându-se posibilitatea acestora de a concura cu cei care aveau examen de capacitate fiind numiți din timpuri normale.

Poate acestei propagande se datorește distincțiune ce se proiectase între cei avansați înainte și după unire.

Nu știm să se fi răspuns atunci acestor obiecțiuni, dar știm precis, că nu a urmat vr'o protestare imediată din partea celor interesați, la nesocotirea drepturilor lor recunoscute de lege și această tăcere de sigur, fără a constitui o recunoaștere tacită, a contribuit și ea la situația actuală.

La drept vorbind majoritatea magistraților de origină ardeleană nici nu cunosc vr'o distincțiune între grad și titlu, astfel că ei și astăzi continuă a se intitula unii cu gradul de consilier de Curte de Apel.

Desigur această atmosferă făcută în jurul avansărilor din Ardeal, dacă nu a reușit legal vorbind să nesocotească drepturile câștigate, a avut totuși rezultatul de a lovi în interesele generale ale magistraților. Căci această lipsă de solidaritate colegială a contribuit de sigur la respingerea avansărilor pe loc cel puțin în salar propuse de Dl. Ioan T. Florescu, precum cred și la părăsirea anteproiectului său, ca fost ministru, prin care se îndeindea pe tot teritoriul româniei avansările din legea ardelenă.

S'a obținut atunci e drept promisiunea de a se reintroduce gradajile printr'un proiect general de salarizarea funcționarilor, dar e atâta timp de atunci și nici nu se întrevede când s'ar putea realiza această promisiune. (Vezi legea de org. Jud. ed. Of. Pag. 156. discurs Mârzescu.)

Dacă în ajunul unificării justiția ar fi fost întreagă solidar, și discuțiunea asupra reformei ce se proiecta s'ar fi făcut obiectiv și principal, desigur că magistratura ar fi obținut maximum de folos.

Dar pe cine vațămă și cui profită această interpretare forțată?

Ținând seama că avansările pe loc înainte de unificare, trebuiau să se facă cel puțin după un stagiul de judecător sau avocat de 5 ani și că în Regat mai era nevoie de cel puțin 3 ani de judecător supleant, ele nu se puteau acorda de cât în mare majoritate magistraților din vechiul regat și Basarabia numiți înainte de război, în condițiuni unele mult mai riguroase de cât chiar cele existente după unificare, cu examen de capacitate și un stagiul în magistratura îndelungat. Tot astfel se poate vorbi în general și de ardeleni.

Pe aceștia, dintre cari unii cu stagiul în magistratura de peste 18 ani și cu 4—6 înalte Decrete de avansare, trebuie să-i prezideze cei avansați pe loc după unificare, de sigur destinși magistrați, dar numai cu o vechime de 9—10 ani, uneori și mai puțin cu cel mult 2—3 înalte Decrete de avansare și adeseori fără examen de capacitate.

Să fi voit legea sau interpretul să creeze această stare juridică între judecătorii cu același titlu și chiar mai mare? De unde rezultă intențiunea legiuitorului și care i-a fost rațiunea?

Din toate cele mai sus expuse rezultă pe de o parte că nu există nici o rațiune de a contesta judecătorilor consilierii gradul luat în senzul legiilor române în special al art. 149 din leg. org. Jud., iar pe de altă parte că acest grad precum și stagiul și salarul recunoscute de lege sunt de ordine constituțională.

Ilie V. Purdila
magistrat Trib. Brașov.

REZUMATE DE JURISPRUDENTE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Înalta Curte de Casație

Curți de Apel

Turburare în posesie. Chiriașul pentru turburarea folosinței bunului închiriat săvârșită de proprietarul închirietor, are exercițiul acțiunii posesorii numai în cazul când și a îndeplinit obligațiunile sale, între care principala obligațiune de a plăti chiria la termen. Având în vedere, că din contractul de închiriere aflat la dosar și la care Tribunalul se referă și considerențele sentinței sale se constată, că reclamantului s'a închiriat imobilul pe termenul dela 1 Noemvrie 1924 și până la 31 Octomvrie 1927, iar în punctul al 5 lea din contract, părțile au stipulat clauza rezolutorie expresă, pentru cazul când chiriașul nu va plăti la termen chiria, punând sancțiunea, că neplata la termen a chiriei „aduce încetarea imediată a raportului de chirie” și evacuarea chiriașului fără nici o intervenție a justiției.

De altă parte este constatat în proces, că reclamantul chiriaș nu a plătit prețul chiriei scadente la 1 Mai 1926, iar toate aceste fapte s'au ridicat de pârâă, ca mijloace de apărare înaintea instanțelor de fond, căci înaintea judecătoriei, în ședința dela 16 Iulie 1926 reclamantul a recunoscut neplata chiriei, iar în apel, după dispoziția tribunalului s'a atașat cauza și dosarul No. 14.341/1926 al judecătoriei, referitor la procesul de evacuare al chiriașului.

Că dar rămâne stabilit că la data de 13 Iunie 1926 data intențării prezentei acțiuni de turburare în posesiune, contractul de închiriere era reziliat, întrucât pactul comisoriu expres stipulat în contract operase rezilierea contractului de locațiune, ca consecință a neîndeplinirii obligațiunii chiriașului de a plăti chiria la termen, fapt recunoscut în proces.

Considerând că este de jurisprudență constantă, că chiriașul pentru turburarea folosinței bunului închiriat săvârșită de proprietarul închirietor, are exercițiul acțiunii posesorii numai în cazul când și a îndeplinit obligațiunile sale, între care principala obligațiune de a plăti chiria la termen, fiindcă legitimitatea folosinței chiriașului se razămă pe un raport contractual și care trebuie respectat de ambele părți, contractante.

Având în vedere că în speță fiind dovedită împrejurarea, că contractul de închiriere încetase prin reziliere, în momentul intențării acțiunii posesorii și deci o asemenea acțiune era inadmisibilă, deoarece reclamantul S. M. nemai având calitatea de chiriaș, el nu mai putea învoca nici un titlu la folosință, ori posesia imobilului, asupra căruia prelinde de a fi reintegrat în posesiune.

Având în vedere, că Tribunalul își motivează sentința sa, neluând în seamă mijloacele esențiale de apărare invocate de recurentă, a stabilit, eronat o stare de fapt alta decât aceea care rezultă, lămurit din probele administrate și prin aceasta a violat dispozițiile art. 270 c. p. civ. și tot asemenea, printr-o greșită aplicațiune a art. 309 și 339 cod. civ. austr., a recunoscut reclamantului, în calitate de chiriaș, dreptul la exercitarea acțiunii posesorie, fără a cerceta dacă raportul de locațiune este existent între părți, făcând deci o eronată aplicațiune a principiilor

de drept, care ocârmuesc acțiunile posesorii și a pronunțat astfel o sentință casabilă.

Pentru aceste motive Curtea a casat sentința Tribunalului.

Curtea găsiind, că din probele administrate starea de fapt este stabilă, astfel după cum s'a arătat mai sus și în consecință a evocat fondul și pentru considerențele acestei deciziuni a menținut sentința primei instanțe, obligând pe reclamant la cheltueli judecătorești conform art. 543 și 508 pr. civ. (C. Apel Cluj S. I. NC. 2291/1927.)

• • •

Normele de introducere a cererilor de revizuire date în competența Curților de Apel din Ardeal. Servitute de trecere. Modalitatea ei de dobândire și exercitare. Normele introducerii unei cereri de revizuire contra sentinței tribunalului, ce cade în circ. unei Curți de Apel din Ardeal, rămân cele aplicabile în Ardeal și nu ale art. 36 din legea Curții de Casație, care prevede numai procedura de urmat înaintea sa, conform art. 81 din legea Curții de Casație.

Este de principiu, potrivit art. 480 c. civ., că orice servitute fără nici o destincție se poate dobândi prin uzucapiune; însă pentru ca posesiunea unui asemenea drept de servitute, să ducă la uzucapiune, se cere ca dreptul de trecere să fie exercitat în condițiunile art. 313 c. civ., ca un drept recunoscut și nu ca o încuviințare de complezență.

Servitutea trebuie exercitată cu cruzare înțelegându-se pe drumul ce ar fi mai scurt și or cauza mai puține pagube, proprietarului; însă aceasta nu înseamnă, că dacă ar putea exista alte treceri mai scurte prin locuri streine, urmează să treacă prin acele locuri, căci ar trebui să aibă dobândit și asupra lor drepturi de trecere și apoi în cazul din speță, prin cercetare locală e constatat, că drumul pe care trece pârâțul deși colit e cel mai puțin în pantă, deci și mai practicabil ca celelalte drumuri streine. (C. Apel Brașov, Dec. 21/11/1929.)

* • •

Recurs contra încheerii tribunalului prin care s'a anulat apelul pârâțului ca netimbrat. Dacă după dispozițiunile art. 42 din l. timbrului, un apel înaintet chiar netimbrat poate deveni valabil prin justificarea plății taxelor de timbru cuvenite la timp înaintea instanței de apelant, aceasta însă nu înseamnă, că partea adversă, care nu e obligată la plata acelor taxe, decât facultativ (al. 3 al art. 42 l. timbr., să fie oprită a pretinde ca partea care se servește de apel să și justifice plata taxelor legale.

Președintele tribunalului la cererea intimatului invitând pe apelant să și timbreze apelul sub sancțiunile din art. 42 ale legii timbrului și acesta nerăspunzând în termenul ce-i s'a fixat la invitațiune, fie timbrându-l, fie cerând un termen pentru timbrare, mai ales când încheerea prin care l-se respinesc acordarea dreptului de paupertate a rămas definitivă, cu drept cuvânt, acelaș președinte a admis apelul, care de data asta avea lipsuri ce nu se mai puteau completa (art. 486 pr. civ. comb. cu art. 42 al. 3 l. timbr.) înaintea completului tribunalului, care l'a anulat fără citarea părților.

Prin acest procedeu legal, tribunalul departe de a fi violet disp. art. 42 din legea timbrului, ci din

contra întrebându-se forma simplificată a procedurii civile Ardelene, s'a ajuns la acelaș rezultat, pe o cale mai avantajoasă, căci fără a ridica dreptul părții de a-și face observațiunile sale asupra motivelor pentru care nu și-a timbrat apelul, fiind avizată prin somațiune, s'au scutit părțile de o cheltuială inutilă a citațiilor, cum și de plata cheltuielilor advocatiale pentru prezentarea lor la înfățișare. (C. Apel Brașov, S. I, Dec. din 11/II/1928).

Curtea de Casație

Potrivit art. 45 proc. civilă în vigoare în Ardeal părțile pot conveni, sub forma unui act privat scris redactat conf. art. 317 proc. civilă, să-și aleagă competența oricărei instanțe de judecată, cu condițiunea numai ca ele să precizeze care anume instanță și din ce localitate. Asupra motivului I de recurs, prin care recurenta reclamantă Banca Centrală pentru industrie și comerț din Hașeg susține că Tribunalul numai cu violarea art. 45 proc. civilă i-a respins apelul făcut contra sentinței Judecătoriei de ocol, care a slins procedura procesului intenat de dânsa contra intimatilor Iuliu Moraru și soția sa Gaeșe Irna, deoarece printr'un act privat scris făcut conform art. 317 proc. civ. ardeleană, părțile au convenit ca în cazul unei neînțelegeri ivite între dânsii, procesul să fie rezolvit de oricare judecătorie căreia reclamantul i se sa adresa după bunul său plac.

Având în vedere că în conformitate cu art. 45 proc. civilă în vigoare în Ardeal, în procesele de drept de bunuri, în privința cărora legea nu stabilește competența generală, părțile pot conveni printr'un act autentic sau privat, făcut conform art. 317, ca în cazul unui eventual litigiu, reclamantul să aibă dreptul ca să se adreseze oricărei judecătorii din țară, dar aceasta numai cu acea condițiune, dacă părțile au stabilit în mod precis atât numele judecătoriei, cât și raportul juridic ce eventual s'ar putea naște între părțile contractante.

Considerând că potrivit acestui text, simplul acord al părților contractante, prin care se dă uneia din ele dreptul de a se adresa după alegere, unei judecătorii din țară, nu poate schimba întru nimic competența instanței ordinare de judecată, dacă părțile nu au precizat de mai înainte prin act privat, numele și ocolul judecătoriei privind litigiul la care ele s'au referit.

Că în speșă, însă, întrucât părțile prin actul privat s'au mulțumit numai în mod cu totul vag ca să stipuleze, că recurentul are dreptul după a sa liberă alegere să se adreseze oricărei judecătorii fără însă să arate în mod precis numele judecătoriei alese, și într'o atare împrejurare Curtea de Apel printr'o justă aplicațiune a art. 45 proc. civ. ardeleană în mod legal dar a slins procesul intenat, motivul I. de casare este nefondat, iar recursul urmează a fi respins, fără a mai fi nici un interes să se mai discute și celelalte motive de casare privilegiate la judecata Curții de Apel.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul. (Cas III. Dec. Nr. 263-928).

Judecătoria de arbitrii a Societății Loyd din Timișoara. Competința ei de a judeca. Convențiile de arbitraj. Obligatorietatea semnării de către ambele părți.

Puterea obligatorie a deciziunilor Curții maghiare pronunțate în secțiuni unite anterioare legii t. IV. 1912. Compromisul de arbitraj trebuie să fie redactat totdeauna în scris și semnat de ambele părți, ca să se poată constata în mod neîndoios voința lor de a se supune acestor instanțe speciale, deoarece față de partea care nu a consimțit la judecata arbitrajului nu se poate aduce o hotărâre valabilă.

Puterea obligatorie a deciziunilor date de Curia maghiară în senat de unitate de drept sau în ședința plenară prevăzută de art. 75 din legea LIV 1922 se aplică numai la hotărârile date în conformitate cu dispozițiunile acestei legi, deoarece numai aceste hotărâri sunt a se considera cu deciziuni principiale acest efect neacordându-l și hotărârilor pentru unitatea de drept date în baza legii XXXIII 1896 înainte de intrarea în vigoare a legii amintite. (Cas. III. decizia Nr. 449 din 4 Mai 1928).

• • •

Dreptul de preempțiune acordat Casei Centrale prin art. 47 al. 8 în ce termen trebuie exercitat. Aplicațiune. Potrivit art. 47 al. 8 din regulamentul legii agrare pentru Ardeal dacă Cassa Centrală a împroprietăririi nu comunica judecătoriei de ocol, ca autoritate de carte funduară că, își exercită dreptul de preempțiune în termen de 30 zile de la data când judecătoria i-a expedit contractul judecătoria va intabula contractul pe numele cumpărătorului. Pe temeiul acestui principiu este a se decide în speșă că cu drept cuvânt judecătoria a hotărât menținerea intabulării făcute pe numele firmei intimitei, și bine a respins cererea Casei Centrale, această cerere fiind introdusă peste termenul sus arătat. (Cas. I dec. 348 din 14 Februarie 1928.)

• • •

Văzări imobiliare. Dispozițiunile ordonanței Nr. 4420 din 928. Se aplică și în caz de partaj. Ordonanța 4420 din 928 în vigoare în Transilvania, cere pentru validitatea oricărui act juridic prin care se înstrăinează un imobil, ca acel act să fie cuprins într'un document scris.

În lipsa unor dispozițiuni contrare, actul scris prevăzut de această ordonanță este necesar pentru toate înstrăinările, indiferent de natura lor.

Deci în speșă, înțelegerea făcută între membrii familiei pentru aranjarea dreptului de moștenire a averii mobile prin eșirea din indiviziune, fiind de asemenea o înstreinare de imobile, susmenționata ordonanță este aplicabilă în principiu.

Deci întrucât proba cu martori cerută în dovedirea partajului invocată de recurenți fiind inadmisibilă și întrucât recurenții n'au produs nici o dovadă scrisă în sprijinul apărării arătate, omisiunea instanței de apel de a se pronunța asupra acelei apărări și a probei cu martori invocate în sprijinul ei nu este esențială. (Cas. I dec. 402 din 20 Februarie 1928.)

• • •

Testament verbal privilegiat. Condiție de valabilitate. Aplicațiune. Pentru ca un testament verbal privilegiat să fie valabil trebuie să îndeplinească conform art. 30 din legea XVI din 1876 aceleași condițiuni, ce se cer prin art. 15 din aceeași lege pentru valabilitatea testamentelor verbale în general, cu excepția ca în loc de patru martori sunt doi.

Art. 15 din menționata lege cere între altele în mod categoric, ca testatorul să afirme separat că voește să considere declarațiunea sa de ultima voință ca testament el său verbal.

Deci această formalitate cerută în mod categoric de lege, este esențială pentru valabilitatea unui testament verbal; deși dispozițiunea legii nu este a se interpreta în așa fel ca testatorul să fie obligat să întrebuinteze exact termenii legii, totuși este necesar ca el să și exprime voința sa în așa fel, ca să rezulte că el voește să considere declarațiunea sa ca testament verbal.

Intrucât în speță din depoziziile tuturor martorilor testamentari ascultați nu rezultă ca testatorul ar fi făcut afirmațiunea arătată, cerută de art. 15 din legea XVI din 1876, de aici urmează că declarațiunea de ultimă voință, neîntreținând condițiunile legale cerute pentru valabilitatea unui testament verbal nici nu poate fi considerată ca testament verbal.

Deci instanța de apel numai cu violarea menționatelor dispozițiuni legale a respins acțiunea pe motivul că ar exista un testament verbal valabil. (Cas. I, dec. din 10 Ianuarie 1928.)

Instrăinări până la 10 jugare. Dispozițiile din ordonanța Nr. 1149 din 919, apără numai interesele Statului. Consecințe cu privire la restituirea fuctelor în cazul rezilierii. Conform ordonanței Nr. 1149 din 919 instrăinările peste 10 jugare sunt nevalabile numai față de stat, iar nu și între părți și deci cumpărătorul posesor nu poate fi privit ca posesor de rea credință până nu este obligat prin sentință la restituirea imobilelor cumpărate în mod precar.

Intrucât sentința prin care reclamanții au fost obligați să restituie imobilele în litigiu a fost ridicată la valoarea de drept abia la 17 Ianuarie 1921, urmează că numai de la această dată reclamanții puteau fi considerați, ca posesori de rea credință și deci numai dela această dată erau obligați să restituie venitul imobilelor în litigiu;

Deci întrucât reclamanții pe anul 1920 au fost posesori de bună credință ei nu erau obligați să restituie nimic din venitul imobilelor și deci în mod greșit Curtea de apel a obligat pe reclamanți să plătească pârâtului venitul pe anul 1920 a celor 8 jugare teren. (Cas. I. Dec. 329 din 13 Februarie 1928)

Cărți funduare. Condițiile cerute pentru prenotarea proceselor. Aplicațiune. În fapt: Recurentul a cerut judecătoriei de ocol să noteze în cartea funduare procesul ce a intentat în contra intimașilor pentru anularea contractului dintre dânsii.

Tribunalul a respins această cerere constatând că, recurentul nu are nici un drept intabulat în cartea funduare cu privire la imobilul în discuțiune și ca alare conf. art. 148 regulamentul C. F. nu poate cere prenotarea procesului său. Soluția instanței de fond a fost confirmată de Înalta Curte.

În drept: Potrivit paragr. 148 din regulamentul cărților funduare, numai partea prejudicială în drepturile sale funduare este primită a intenta un proces de radieră sau a cere prenotarea unui asemenea proces.

Intrucât în speță este necontestat că recurentul

n'are nici un drept înscris în cartea funduare în privința imobilului în discuțiune, urmează că tribunalul a făcut o justă aplicațiune a paragr. 148 din regulamentul cărții funduare, când a respins cererea recurentului pentru notarea procesului intentat în contra intimașilor. (Cas. I. dec. 303 din 10 Februarie 1928.)

Cambie. Cambie în alb. Valabilitate, Condiții. Aplicațiune. Art. 3 din codul cambial în vigoare în Transilvania arată condițiunile esențiale pe cari trebuie să le întrunească o cambie și între acestea la punctul 8 se prevede și data emisiunii.

Din nici o dispoziție a legii cambiale nu rezultă că aceste condițiuni trebuie să existe toate în momentul când cambia ia ființă, ea fiind valabilă conform art. 92 din codul cambial, și în cazul când unele din ele se completează ulterior, prezența tuturor fiind necesară numai la data când se validează, fie la instanță (acțiune), fie în afară de instanță (acceptare, plată sau protest).

Cambia în alb (bianco) care circulă cu condiția unei completări ulterioare, din momentul transmiterii, are existența ei proprie, deoarece intenția emitentului a fost de a crea un titlu apt de a deveni o cambie în plin, căci deși titlul necompletat, nu are eficacitatea unei cambii, aceasta nu constituie un obstacol ca obligația ce emitentul își asumă prin crearea unei cambii în alb, să devină o obligație cambială, deoarece în caz contrar nu ar avea nici o siguranță cambia în plin, deoarece în practică cambia când ajunge în circulație, de regulă nu întrunește toate condițiunile esențiale, completându-se abia la data când ajunge la scadență.

Cambia în alb, trecând în proprietatea primitorului, acesta este presupus de lege ca autorizat să o completeze după bunul său plac, întrucât nu există o convențiune specială între părți referitor la acea cambie.

Prin urmare, în ce privește validitatea cambiei, nu se poate lua în considerare faptul dacă data trecută în cambie este necondiționată data când s'a făcut declarațiunea (semnat cambia), deoarece data emisiunii nu se prezintă ca un fapt, ci ca o manifestare de voință semnatarului și beneficiarului cambiei.

În speță, rezultă în mod neîndoios, că recurenta, în lipsa unei convențiuni contrare, era în drept să completeze cambia după bunul său plac și întrucât s'a făcut excepțiuni în ce privește valabilitatea emisiunii, probațiunea este admisibilă în chestiunea zitei în care reclamanta a primit cambia semnată de acei reprezentanți ai intimatei, cari la acea dată erau reprezentanții ei legali.

Deci, Curtea de apel numai cu violarea citatelor texte și a principiilor expuse a respins probațiunea oferită de recurenta, referitor la dovedirea datei emisiunii, pe motiv, că cambia ia ființă la data când a fost completată cu cerințele formale ale legii, în speță 10 Septembrie, iar nu la data când a fost semnată în alb. (Cas. III, dec. 352 din 4 Aprilie 1928.)

Fidei Comise. Legea din 1926 pentru desființarea lor. Nu se aplică drepturilor deja câștigate. Câte feluri de substituțiuni fideicomisare sunt posibile. Efecte lor,

I. Legea privitoare la desființarea fide-comiselor, publicată în Monitorul Oficial Nr. 73 din 29 Martie 1926, întrucât cuprindea și substituțiunile fideicomisare, nu intenționează stingerea drepturilor deja câștigate la promulgarea acelei legi.

Intrucât în speță, după cum rezultă din actele dela dosar, este vorba de o substituțiune fideicomisară făcută la 14 August 1886 de testator, care a decedat la 1910 și întrucât intimații au câștigat dreptul ce rezultă din substituțiunea fideicomisară din momentul morții testatorului, menționată lege cu drept cuvânt a fost considerată de Curtea de Ap¹ ca neputând atinge drepturile câștigate ale intimaților.

II. Este exact că există două cazuri de substituțiune și anume cazul refuzului proeredelui de a primi succesiunea — *casus voluntatis* — și cazul imposibilității acestuia de a moșteni — *casus impotentialis* — este însă înexact că dacă testatorul a prevăzut numai unul din aceste cazuri substituțiunea pentru celalt caz n'ar putea fi invocată; o astfel de dispozițiune nu este prevăzută în lege în nici unul din articolele ce tratează despre substituțiunea fideicomisară, ci este prevăzută numai în art. 605, care însă, referindu-se numai la substituțiunile vulgare, nu și are aplicarea în speță, unde e vorba de o substituțiune fideicomisară, care se sînge conform prevederilor art. 615 c. civ. ard. și unde intimații devin erzii testatorului, deși prima substituțiută, nu a decedat — caz la care se referă substituțiunea făcută de testator, ci a repudiat succesiunea.

Un moștenitor repudiind succesiunea, nu va avea nici drepturi, nici obligațiuni în privința succesiunii, iar substituțiții fideicomisari rânduși în sarcina lui și după ele, intră în drepturile lor, fiindcă prin învata lui nu se poate frustra voința testatorului de a face să beneficieze substituțiții fideicomisari.

Astfel fiind, cu drept cuvânt a ajuns instanța de apel la concluziunea că în speță nu poate fi vorba de o stingere a substituțiunii fideicomisare prin repudierea succesiunii de către erede. (*Cas. I, dec. 101 din 17 Ianuarie 1928.*)

Judecătoria urbană Oradea, Secția Cf.

No. 5243—1928 Cf.

Extract de publicațiune de licitație

La cererea de executare făcută de creditoarea *Eclejia romano catolică* din Seleuș, contra urmăritei firme *Birau de Comision și Expedițiuni de Vietăși* în Oradea, Judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Oradea, circumscripția Tribunalului Bihor și a Judecătoriei urbane Oradea cuprinse în cf. a comunei Nrul coalei cf. 2303, sub No. de ordine A. I. 1—7 și Nrii top. 7407—7413, pădure, grădină, casă, arabil, pe latura de Criș de deal, în întinderi de 413, 404, 30, 423 sj. cadastral, 1 jug. 673 sj. patraj, 522 sj. 1 jug. 375 sj. patraji cu prețul de strigare de 650.000 Lei pentru încasarea creanței de 300.000 Lei capital și accesorii.

Licitația se va ține în ziua de 24 Octomvrie 1928 orele 9 în localul oficial al cf. Parcul Traian No. 10., parter, ușa No. 34.

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe

un preț mai mic de cât două treimi din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauție socolite după cursul fixat în § 42, legea LX. 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație. (§ 147, 150, 170, legea LX. 1881, § 21 legea XL. 1903.)

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregească imediat garanția fixată conform procentuată a prețului ce a oferit. (§ 25. XLI. 1908.)

Data în Oradea, la 11 Iulie 1928. Judecător: P. Bolog.

Pentru conformitate:

Bledea,
grefier.

Judecătoria rurală Deta, Secția Cf.

No. 2792—1928 Cf.

Extract de publicațiune de licitație

La cererea de executare făcută de creditoarei *Banca de Credit S. A.* în Bocșa-Montana contra urmăritei *Varga Bertalan, Varga Ludovic, Varga Etelca, min. Varga Ștefan și min. Varga Bertalan.*

Judecătoria, a ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Gataia, circumscripția judecătoriei Deta, cuprinse în Cf. a comunei Gataia, Nrul protocolului Cf. 971. și 1141 de ordine A. I. 1 și A. I. 1 Nr. topogr. 172 și 174 în întindere de 405 st. p. și 410 st. p. pe care parcelele sunt zidite și întocmite o moară de aburi, o casă Nr. conscripție 23/b de locuit, un hambar cu grajd pentru porci, 1 grajd ca formând o unitate indivizibilă cu prețul de strigare 800.000 Lei pentru încasarea creanței de 32.250 și 200.000 Lei capital și accesorii. Licitațiunea se va ține în ziua de 12 Noemvrie 1928, ora 9 și 1/2 a. m. la casa comunală a comunei Gataia.

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preț mai mic decât două treimi din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauție socolite după cursul fixat în § 42 legea LX. 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație. (§ 147, 150, 170, legea LX. 1881; § 21 legea XL. 1908.)

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregească imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la același parte procentuată a prețului ce a oferit. (§ 25. XLI. 1908.)

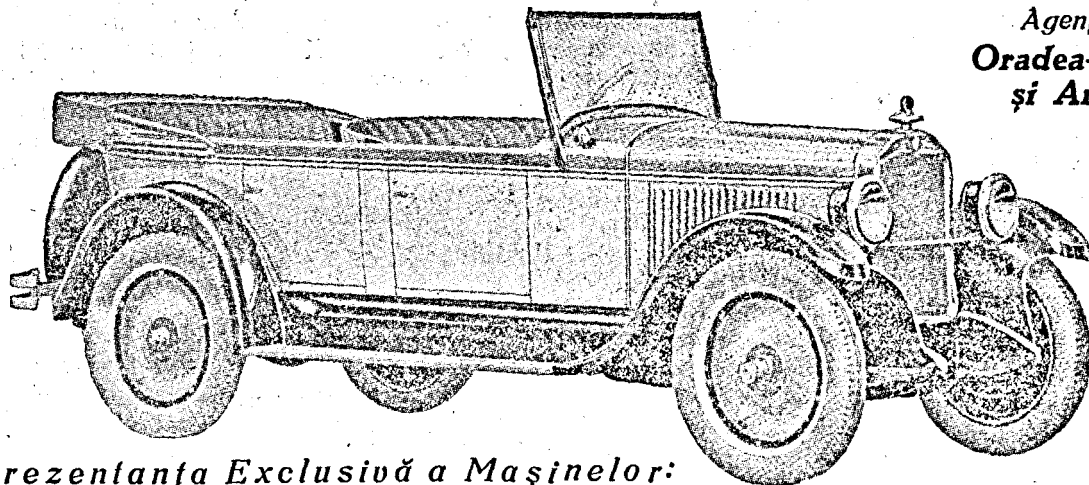
Data în Deta, la 30 Iulie 1928. Judecător: Musătescu, m. p.

Pentru conformitate:

Indescifrabil
grefier.

»NOËL«

SUCURSALA: TIMIȘOARA BULEVARDUL REGINA MARIA 8.

Agenții:
Oradea-Mare
și Arad

Reprezentanța Exclusivă a Mașinelor:

BUICK ȘI OLDSMOBILE

în permanență stoc

JILESCU

CLUJ

STRADA REGINA MARIA

16

Automobile
Accesorii
Uleiuri
Autogarage
Cauciucuri
Benzină

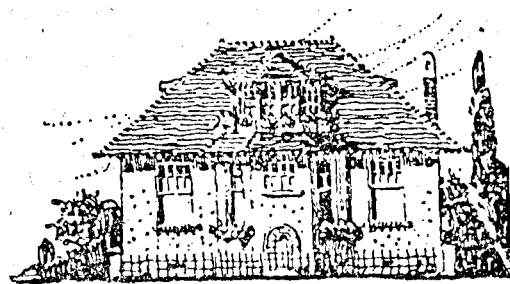
TELEFON.
7-63

»FENIX«

Societate Anonimă
Română de Asigurări

București

Str. Bis. Enei Nr. 10

Oferă asigurări populare de capitalizare
pe 10 și 15 ani combinate cu construcțiuni
de case plătibile în rate timp de 20 ani.

Ce caută
agenți serioși, în Ardeal, contra
comision.